

ویژه نامه

۱۲ روز شجاعت، ۱۲ روز جانفشانی

ویژه نامه جنگ تحمیلی ۱۲ روزه
دانشگاه علوم پزشکی ایران
مدیریت روابط عمومی

ایران سلامت

جان ما ایران ما

سرمقاله: ۱۲ روز شجاعت، ۱۲ روز جانفشانی

دوازده روزی که بر تاریخ این سرزمین حک شد، نه فقط روایت آتش و دود، بلکه حماسه‌ای از ایستادگی و از خودگذشتگی بود. حمله ناجوانمردانه اسرائیل به خاک ایران، یادآور روزهایی شد که دوباره غیرت و ایمان یک ملت به آزمون گذاشته شد؛ اما این بار در کنار رزمندگان خط مقدم، کادر درمان و حوزه سلامت، خود به خط‌شکنان جبهه‌ای تازه بدل شدند؛ جبهه‌ای که مرز آن نه خاک، بلکه جان انسان‌ها بود.

در آن دوازده روز، بیمارستان‌ها و مراکز درمانی به سنگرهای امید تبدیل شدند. پزشکان، پرستاران و امدادگران، بی‌وقفه و بی‌هراس از خطر، در دل آذرها و بمباران‌ها تنها یک هدف داشتند: نجات جان هم‌وطنانشان، تا پای جان برای ایران. روایت‌های آن روزها، از پزشکانی که حتی زیر آتش دشمن دست از عمل جراحی برنداشتند، تا پرستارانی که جان بیمارانشان را بر جان خود مقدم دانستند، امروز بخشی جدانشدنی از حافظه جمعی این سرزمین است.

۱۲ روز جنگ تحمیلی اسرائیل علیه ایران، نه فقط آزمونی نظامی، بلکه میدان شجاعت و ایثار حوزه سلامت بود؛ روزهایی که نشان داد مدافعان جان مردم، همانند مدافعان خاک وطن، تا آخرین نفس برای ایران می‌ایستند. این ویژه‌نامه، ادای دینی است به آن قهرمانان بی‌ادعا که خون و عرقشان، سپری شد برای ملت.

آری، اگر دشمن به خاک ما تاخت، این دل‌های بزرگ کادر درمان بود که دوباره خاک وطن را استوار نگاه داشت؛ و ایران، با شجاعت و از خودگذشتگی فرزندان حوزه سلامت، سربلند از این آزمون گذشت.

پیشگفتار:

از نخستین ساعات پس از حملات، ستاد مدیریت بحران دانشگاه با تشکیل فوری جلسه‌ای اضطراری وارد عمل شد. این جلسات که طی روزهای بعد به پنج نشست رسمی رسید، هسته تصمیم‌گیری برای سازماندهی خدمات درمانی در کل استان تهران بود.

در این جلسات، وضعیت بیمارستان‌ها، ظرفیت تخت‌ها، ذخایر دارویی و تجهیزات حیاتی به دقت بررسی شد. در نتیجه این برنامه‌ریزی دقیق، مرخصی کادر درمان لغو شد، بیمارستان‌ها به حالت آماده‌باش کامل درآمدند، و تجهیزات برای سه ماه آینده ذخیره‌سازی گردید. همچنین غذای خشک برای دو روز کامل در مراکز درمانی پیش‌بینی شد تا حتی در شرایط محاصره نیز خدمت‌رسانی ادامه یابد.

یک هفته پس از آغاز بحران، مسئولیت هماهنگی ستاد بهداشت و درمان کل استان تهران به دانشگاه علوم پزشکی ایران واگذار شد. تصمیمی که با توجه به ظرفیت‌های مدیریتی، منابع انسانی و آمادگی لجستیکی این دانشگاه اتخاذ شد.

در دل این تصمیم‌ها، چیزی فراتر از آمار و نمودارها جریان داشت: تعهدی انسانی برای حفظ جان، امید و پایداری در روزهایی که هواپیمای بی‌هوا و صدای انفجار، سایه‌ای بر آسمان شهر انداخته بود. جایی که پشت هر جلسه، تپش قلب مجروحی بود که هنوز زنده مانده بود و چشمانی که به امید درمان، به چراغ‌های بیمارستان دوخته شده بود.

آنچه در این ویژه‌نامه می‌خوانید روایتی است از همان ۱۲ روز، از خدمت، فداکاری، درد و همدلی برای آن‌ها که ایستادند و برای آن‌ها که هرگز از پا نخواهند افتاد.

دوروزهای نخستین بحران، پیام‌ها و مواضع رسمی به سرعت منتشر شدند؛ پیام‌هایی که هم تسلی بخش دل‌های داغدار کادر سلامت بودند و هم نشان از همبستگی ملی در برابر تهاجمی ناجوانمردانه داشتند. در این بخش، گزیده‌ای از مهم‌ترین پیام‌ها و مواضع مسئولان کشور و دانشگاه علوم پزشکی ایران آمده است:

♦ پیام رهبر معظم انقلاب اسلامی درباره جنایات اخیر رژیم صهیونیستی

رهبر معظم انقلاب اسلامی در پیامی تلویزیونی، با تبریک و تسلیت شهادت سرداران، دانشمندان و مردم غیرنظامی، تأکید کردند که رژیم صهیونیستی مرتکب اشتباهی بزرگ شده و عواقب آن، این رژیم را بیچاره خواهد کرد. ایشان با اطمینان از آمادگی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی و حمایت کامل ملت و مسئولان کشور از آن‌ها، اعلام کردند که جمهوری اسلامی ایران از خون شهدا و تجاوز به آسمان کشور نخواهد گذشت. معظم‌له افزودند که هیچ‌گونه معاشاتی با این رژیم رذل تروریستی نخواهد شد، نیروهای مسلح ضربات سنگینی وارد خواهند کرد، و ملت ایران مطمئن باشد که در این مسیر هیچ کوتاهی نخواهد شد.

♦ نامه دکتر ظفرقندی وزیر بهداشت به نهادهای بین‌المللی درباره تجاوزات رژیم صهیونیستی

دکتر محمدرضا ظفرقندی، وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، در نامه‌ای رسمی به دبیرکل سازمان ملل، دبیرکل سازمان جهانی بهداشت و مدیر دفتر منطقه مدیترانه شرقی سازمان جهانی بهداشت، با ابراز نگرانی شدید از تهاجمات نظامی رژیم صهیونیستی به خاک ایران، خواستار محکومیت و توقف فوری این تجاوزات شد.

ی با اشاره به حملات مکرر به مناطق مسکونی، زیرساخت‌های بهداشتی و درمانی، و تأسیسات هسته‌ای، تأکید کرد که این اقدامات علاوه بر تهدید جان هزاران نفر — به‌ویژه کودکان و زنان — آثار مخرب و جبران‌ناپذیری بر سلامت عمومی، روانی و اجتماعی مردم داشته است. وزیر بهداشت با اعلام آمار ۱۴۸۱ شهید و مجروح، این حملات را نقض آشکار حقوق بشر و قوانین بین‌المللی دانسته و از نهادهای جهانی خواست با استفاده از ابزارهای دیپلماتیک، رژیم صهیونیستی را برای توقف این اقدامات غیرانسانی تحت فشار قرار دهند.

♦ آماده‌باش دانشگاه علوم پزشکی ایران

دکتر نادر توکلی، رئیس دانشگاه علوم پزشکی ایران، ضمن محکوم کردن جنایات رژیم صهیونیستی، از آماده‌باش کامل تمامی بیمارستان‌ها و مراکز درمانی این دانشگاه در تهران برای رسیدگی فوری به مجروحان حمله وحشیانه خبر داد و اعلام کرد که ستاد بحران فعال شده و تیم‌های تخصصی پزشکی در حال ارائه خدمات درمانی هستند.

♦ پیام تسلیت رئیس دانشگاه علوم پزشکی ایران دکتر نادر توکلی:

در پی شهادت جمعی از فرماندهان، دانشمندان و مردم بی‌گناه کشور در حملات اخیر، دکتر توکلی با تسلیت به مقام معظم رهبری، خانواده‌ها و ملت شریف ایران، با ذکر آیه شریفه «وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ» بیان کرد که «بی‌تردید این جنایت هولناک، نشانه‌ای از استیصال دشمنان ملت ایران است و قطعا خون پاک این شهیدان، درخت پربار مقاومت و پیشرفت علمی کشور را بارورتر خواهد ساخت. از درگاه خداوند متعال برای شهدای عزیز علو درجات، برای مجروحان شفای عاجل و برای بازماندگان صبر و اجر مسئلت دارم. دانشگاه علوم پزشکی ایران و کادر درمان این دانشگاه آماده باش بوده و با تمام توان در حال خدمت رسانی به مجروحان هستند.»

♦ پیام حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر سلیمانی مسئول دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه علوم پزشکی ایران

حجت‌الاسلام دکتر سلیمانی با استناد به آیه شریفه «فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيَسُوءُوا وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا تَتْبِيرًا» (الإسراء: ۷)، جنایات رژیم صهیونیستی را چهره واقعی این رژیم کودک‌کش معرفی کرد و اعلام داشت که این حملات اراده ملت ایران را متزلزل نمی‌کند بلکه عزم ملی را برای پاسخ قاطع و سرنوشت‌ساز تقویت می‌کند؛ شهیدان اخیر نیز ادامه‌دهنده راه جهاد و طلایه‌داران پیروزی جبهه حق خواهند بود. سرداران شهید نظامی و هسته ای سحرگاه جمعه، حلقه دیگری از زنجیره با شکوه شهیدان راه اسلام و ایران اسلامی شدند. خون پاک آنان، نه تنها پایمال نخواهد شد، بلکه طلایه طلوع فجر پیروزی جبهه حق خواهد بود.

خدمات درمانی و اورژانسی

در پی حمله سحرگاه جمعه و بلافاصله پس از اعلام وضعیت اضطراری، دانشگاه علوم پزشکی ایران با تمام ظرفیت وارد عمل شد. زیرمجموعه‌های درمانی این دانشگاه از همان دقایق ابتدایی فعال شدند تا پاسخ سریع، علمی و کامل به موج ورود مجروحان ارائه دهند. این خدمات، نه تنها شامل درمان‌های بیمارستانی، بلکه شامل اعزام‌های میدانی، تجهیز مراکز، تأمین اقلام حیاتی و حضور شبانه‌روزی مدیران و پزشکان در مناطق بحران‌زده بود.

♦ آماده‌باش کامل مراکز درمانی

در همان ساعت اول بحران، ۱۳ بیمارستان آموزشی دانشگاه علوم پزشکی ایران به حالت آماده‌باش کامل درآمدند. این مراکز شامل بیمارستان‌های حضرت رسول اکرم (ص)، فیروزگر، امام خمینی (ره)، طالقانی، لولاگر، شهدای یافت‌آباد، شریعتی، امیراعلم، روانپزشکی ایران، مرکز طبی کودکان، شفا یحییان، علی‌اصغر و شهید اکبرآبادی بودند که همه دارای ظرفیت تخصصی و تجهیزات اورژانسی پیشرفته هستند. این مراکز به شکل هماهنگ با ستاد بحران دانشگاه، پذیرش و درمان فوری مجروحان را آغاز کردند.

دکتر مشکی معاون درمان دانشگاه در جریان بازدید و بررسی‌های میدانی با تأکید بر اهمیت حضور مدیران ارشد در مراکز درمانی در شرایط بحران گفت: رؤسا و مدیران بیمارستان‌ها در مواقع بحرانی نقش کلیدی ایفا می‌کنند و حضور فعال آنان در مراکز درمانی الزامی است.

او همچنین بر روند هماهنگی بین بیمارستان‌ها و ایجاد زنجیره درمان با نظارت مستقیم معاونت درمان و ستاد هدایت دانشگاه (EOC) و نحوه انتقال و ارجاع بیماران از طریق این ستاد نظارت داشت.

گزارش از درمان فوری ۸۰۰ مجروح

بر اساس گزارش‌های رسمی و بنا بر اعلام دکتر کرمانپور رئیس مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی وزارت بهداشت، در فاصله کمتر از ۱۲ ساعت پس از وقوع حادثه، بیش از ۸۰۰ مجروح در مراکز درمانی پذیرش شدند که اغلب آنان زنان، کودکان و غیرنظامیان بودند. خوشبختانه بیش از ۲۳۰ نفر از این مجروحان همان زمان ترخیص شدند

♦ روایت یک پزشک طب اورژانس از آن روزها

دکتر نوا سلیمانی، متخصص طب اورژانس می‌گوید:

« صحنه عجیبی بود، بیماران بسیاری را با چهره‌های غبار آلود و زخم‌های متعدد دیدم، به آرامش بیست دقیقه قبل اورژانس فکر کردم. فضا مملو بود از زنان، مردان و کودکانی که آسیب دیده بودند. تمام پرسنل از رئیس بیمارستان تا کادر پرستاری همه حضور داشتند و برای کمک آمده بودند. تلاش کردیم همه را آرام و فضا را مدیریت کنیم. برخی از اتاق احیا خارج می‌شدند و برخی دیگر همانجا مراقبت می‌شدند. در عرض ۳ ساعت ۷۵ مصدوم بدحال را ویزیت و تعیین تکلیف کردیم؛ مدام صدای زنگ اتاق احیا می‌آمد. هر چند یک متخصص طب اورژانس می‌آموزد که چگونه بحران را مدیریت کند اما آن روز، روز سختی بود.»

♦ قدردانی و مدیریت نیروی انسانی در بحران

دکتر نادر توکلی در جلسه سوم مدیریت بحران دانشگاه، با تشکر ویژه از تمامی گروه‌های درمانی، پشتیبانی، خدمات، اداری، پاراکلینیک، انتظامات و حفاظت فیزیکی که در یک هفته بحران با عملکرد تیمی درخشیدند، بر ضرورت مدیریت شناور و دقیق منابع انسانی تأکید کرد. وی ضمن اشاره به برخی ترک‌کارها، اعلام کرد که با پایش روزانه وضعیت حضور و جابه‌جایی سریع نیروها بین مراکز، تاکنون خللی در ارائه خدمات ایجاد نشده است.

استقرار همکاران پرستاری معاونت درمان در مرکز فرماندهی بحران (U.C)، تدوین شیوه‌نامه فوری برای مدیریت نیروی انسانی، اختصاص اعتبار تشویقی به نیروهای برگزیده، تأمین غذا برای پرسنل، به کارگیری نیروهای داوطلب با هماهنگی منابع انسانی، و حضور الزامی مدیران در مراکز درمانی از جمله مهم‌ترین تصمیمات مدیریتی ایشان بود.

♦ الزامات درمان، رفاه و نظارت میدانی در شرایط

♦ الزامات درمان، رفاه و نظارت میدانی در شرایط بحرانی

دکتر توکلی با تأکید بر اهمیت پیگیری مستمر بیماران، خواستار ترخیص به موقع بیماران بدون نیاز به بستری و همراهی مددکاران تا منزل آنان شد. نسخه کاغذی تا رفع اختلالات اینترنتی مجاز اعلام شد و بر تکمیل دقیق پرونده‌های بستری جهت پیگیری‌های حقوقی تأکید گردید. اعمال جراحی الکتیو، به ویژه جراحی‌های سرطانی باید بدون وقفه انجام شود و تمام خدمات به مصدومان حوادث تروریستی رایگان است. گزارش هرگونه پرداخت هزینه یا ارجاع خارج از سیستم باید سریعاً اعلام گردد. دکتر توکلی همچنین از آغاز خرید متمرکز ست‌های جراحی ترومای جنگی، آماده‌سازی بسته‌های مداخلات روانی توسط دانشکده علوم رفتاری و فعال‌بودن شبانه‌روزی ستاد پاسخگویی دانشگاه خبر داد و هشدار داد که از ارائه اطلاعات به مراجع غیررسمی جداً خودداری شود.

مدیریت و پشتیبانی بحران

با آغاز حملات، مدیریت بحران در دانشگاه علوم پزشکی ایران با سرعت و انسجام وارد عمل شد. ستاد بحران دانشگاه به‌طور فوری فعال گردید و کلیه کمیته‌های تخصصی، عملیاتی و مدیریتی در سطح دانشگاه و واحدهای تابعه به حالت آماده باش در آمدند. این اقدامات با هدف ایجاد هماهنگی کامل بین بخش‌های درمان، اورژانس، پشتیبانی، دارو، لجستیک و ایمنی انجام شد تا از هدررفت منابع و تأخیر در خدمت‌رسانی جلوگیری شود.

♦ فعال سازی ستاد بحران دانشگاه

در همان ساعات اولیه حمله، ستاد بحران

دانشگاه علوم پزشکی ایران

به ریاست دکتر نادر توکلی تشکیل شد.

♦ استقرار مدیران ارشد در مراکز درمانی

تمام مدیران بیمارستان‌ها و معاونان اجرایی از لحظه وقوع بحران در محل خدمت خود مستقر شدند. مدیران ارشد دانشگاه نیز به صورت نوبتی در مراکز درمانی حضور داشتند

در همان ساعات اولیه حمله، ستاد بحران دانشگاه علوم پزشکی ایران به ریاست دکتر نادر توکلی تشکیل شد. این ستاد با هدف فرماندهی واحد و هماهنگی میان بیمارستان‌ها، مراکز درمانی و واحدهای پشتیبان، بلافاصله وارد عمل شده و ۵ جلسه با حضور معاونان درمان، بهداشت، غذا و دارو، آموزش، پژوهش، توسعه مدیریت، و پشتیبانی برگزار شد.

دکتر نادر توکلی در دومین جلسه ستاد بحران دانشگاه، بر تمرکز بر مدیریت تروما در مراکز درمانی تأکید کرد و سناریوی فعلی را برخورد اجسام سخت دانست که نیازمند آمادگی ویژه است. او خواستار افزایش تخت‌های بیمارستانی، استفاده از ظرفیت بخش خصوصی و تشکیل تیم های درمانی زنجیره‌ای در اطراف تهران شد.

وی بر اهمیت توجه به دانشجویان، تأمین سوخت و پایداری خدمات درمانی تأکید کرد و ضمن قدردانی از فداکاری کادر درمان، تلقین آرامش به جامعه را یکی از وظایف مهم حوزه سلامت در شرایط بحران دانست.

کمیته‌های تخصصی شامل کمیته درمان، کمیته بهداشت محیط، کمیته سلامت روان، کمیته دارو و تجهیزات و کمیته اطلاع‌رسانی با ترکیب کارشناسان باتجربه تشکیل شد. این کمیته‌ها وظیفه ارزیابی سریع نیازها، ارسال گزارش‌های میدانی، پیگیری تأمین دارو و تجهیزات، ارزیابی روانی مجروحان و خانواده‌ها، و اطلاع‌رسانی فوری به رسانه‌ها و مسئولان را برعهده گرفتند

تا ضمن بررسی میدانی وضعیت، فرآیند درمان و خدمت‌رسانی را لحظه‌به‌لحظه مدیریت و هدایت کنند. این حضور میدانی منجر به تسهیل تصمیم‌گیری، رفع موانع و ایجاد روحیه در میان کارکنان شد.

سلامت روان در بحران | اقدامات دانشگاه علوم پزشکی ایران

در هر بحران گسترده‌ای مانند جنگ، سلامت روان مردم، به اندازه سلامت جسمی اهمیت دارد؛ اما اغلب در سایه بحران‌های عینی نادیده گرفته می‌شود. اضطراب، سوگ، فرسودگی، و احساس ناامنی، می‌توانند اثراتی ماندگارتر از زخم‌های جسمی داشته باشند. به همین دلیل، توجه به سلامت روان بازماندگان، مجروحان، خانواده‌ها، کادر درمان و عموم جامعه، ضرورتی انکارناپذیر در مدیریت بحران‌های انسانی است.

دکتر نادر توکلی، رئیس دانشگاه علوم پزشکی ایران، با اشاره به اهمیت سلامت روان در شرایط بحرانی، اعلام کرد کمیته سلامت روان در بحران یکی از محورهای اصلی اقدامات دانشگاه است. به گفته وی، این کمیته با همکاری دانشکده علوم رفتاری و گروه روان‌پزشکی دانشگاه که از گروه‌های پیشرو در این حوزه هستند، طراحی و اجرای بسته‌های مشخص مداخله روانی را آغاز کرده است.

در همین راستا، دکتر احمد حاجبی، رئیس دانشکده علوم رفتاری و سلامت روان، از انتشار مجموعه‌ای کاربردی با عنوان «حفظ سلامت روان در بحران» خبر داد که شامل ۹ راهنمای آموزشی تخصصی است. این راهنماها با هدف ارتقای تاب‌آوری روانی جامعه، کاهش آسیب‌های روانی و حمایت هدفمند از گروه‌های در معرض خطر تهیه شده‌اند و طیف وسیعی از اقشار جامعه از جمله والدین، سالمندان، کودکان، خانواده‌های نظامیان، کادر درمان و عموم مردم را در بر می‌گیرند.

دکتر حاجبی با تأکید بر اینکه سلامت روان باید در بحران به اندازه سلامت جسم مورد توجه باشد، هشدار داد که مشکلات روانی بحران‌ها اغلب همچون کوه یخی هستند که فقط بخش کوچکی از آن دیده می‌شود. او اعلام کرد که فشار روانی بر کادر درمان، فرسودگی شغلی، آسیب‌پذیری کودکان و سالمندان، و افزایش اختلالات روان‌پزشکی، همه نیازمند مداخلات تخصصی هستند. به همین منظور، علاوه بر تولید محتوای آموزشی، دانشگاه در حال طراحی سامانه خودارزیابی سلامت روان است تا افراد بتوانند علائم اولیه را شناسایی کرده و در صورت نیاز، به خدمات مشاوره‌ای یا درمانی هدایت شوند.

عناوین راهنماهای منتشر شده به شرح زیر است:

۱. مراقبت از کودکان در بحران
۲. مدیریت اخبار و رسانه در شرایط بحرانی
۳. خودمراقبتی در کادر درمان
۴. اضطراب و افسردگی در بحران
۵. خودمراقبتی در عموم جامعه
۶. تروما و جنگ
۷. سلامت روان خانواده نظامیان
۸. خودمراقبتی در سالمندان
۹. مدیریت بیماری‌های روان‌پزشکی در شرایط بحران

این راهنماها با زبانی ساده، علمی و قابل‌فهم تهیه شده‌اند و در اختیار شهروندان، کارشناسان سلامت روان، امدادگران و فعالان اجتماعی قرار گرفته‌اند. هدف، افزایش آمادگی روانی جامعه برای مقابله با بحران‌های جاری و آینده است.

روایت تپش قلب ایران در روزهای سخت

در میانه روزهای دشوار و حملات پی‌درپی، وقتی که ترس و اضطراب در گوشه‌گوشه تهران موج می‌زد، بیمارستان محب کوثر نقطه‌ای بود که زندگی، با همه چالش‌ها و خطرهایش، هنوز پابرجا و استوار می‌تپید. آن لحظه‌ای که راکت به این بیمارستان اصابت کرد، می‌توانست نقطه پایان باشد؛ اما تبدیل به نماد امید و مقاومت شد. در حالی که بسیاری در تلاش برای حفظ جان خود و خانواده بودند، تیم پزشکی و پرستاری این بیمارستان نه فقط کنار یک مادر، بلکه کنار زندگی ایستادند؛ زندگی‌ای که می‌خواست به هر قیمتی پا به جهان بگذارد.

حامد سلفی، پدری که در سخت‌ترین شرایط و بدترین زمان ممکن در کنار همسرش بود، روایت می‌کند که چگونه پزشکان و پرستاران، حتی وقتی دستور تخلیه صادر شد، نایستادند و دست از تلاش نکشیدند. آنها بیش از هر کسی نگران جان مادر و نوزاد بودند؛ آنقدر که وقتی به پارک مجاور منتقل شدند، باز هم در دل بحران، دلسوزی و همت‌شان را دید که فراتر از وظیفه بود.

این تولد، فراتر از یک رویداد ساده، نمادی است از روح سرسخت و قلب تپنده ملتی که تسلیم نمی‌شود. دکتر حسین کرمانپور، با خبری پرصلابت اعلام کرد که در ۱۲ روز جنگ، بیش از ۳۰ هزار نوزاد متولد شدند؛ این کودکان نه فقط آغاز زندگی فردی، بلکه نویدبخش زندگی جمعی و مقاومت یک ملتند. آنها بدون انتظار برای «آسمان آرام»، به دنیا آمدند و پیام روشن زندگی و امید را فریاد زدند.

این لحظه و این تولد، داستانی بی‌همتاست که نشان می‌دهد چرا ایران، با همه سختی‌ها و خطرهای، کشوری زنده و پابرجاست؛ سرزمینی که فرزندان‌ش را به شیرمردان و شیرزنانی تبدیل می‌کند که تا پای جان برای وطن می‌جنگند و ایستادگی می‌کنند.

در آن بیمارستان، در میان آتش و نگرانی، زندگی لبخند زد و این لبخند، نماد غیرقابل شکستن امید و تداوم بود. ایران نفس می‌کشد، زندگی جاری است و آینده روشن‌تر از همیشه به چشم می‌آید.

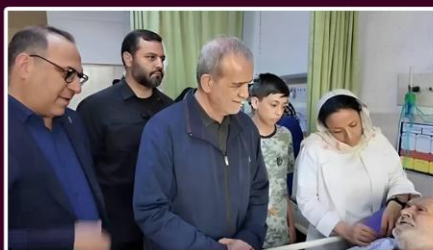
عیادت و حمایت از مصدومان و مجروحان

در پی تجاوزات رژیم صهیونیستی به خاک کشور، موجی از بازدیدهای میدانی و حمایتی توسط مقامات دانشگاهی، دولتی و نمایندگان مردم از مراکز درمانی تابعه دانشگاه علوم پزشکی ایران انجام شد؛ بازدیدهایی که با هدف پیگیری روند درمان، دلجویی از مجروحان و تجلیل از کادر درمان در خطوط مقدم صورت گرفت و نشان‌دهنده مسئولیت‌پذیری و همراهی همه‌جانبه با مدافعان سلامت و مجروحان جنگ بود.

دکتر نادر توکلی، رئیس دانشگاه علوم پزشکی ایران، با حضور در مراکز درمانی تحت پوشش دانشگاه، ضمن عیادت از مجروحان، تأکید کرد که رسیدگی ویژه به وضعیت مصدومان، تأمین فوری دارو و تجهیزات، و مدیریت دقیق تخت‌های بیمارستانی در اولویت دانشگاه قرار دارد. او همچنین از ایثار کادر درمان تقدیر و اعلام کرد دانشگاه با تمام ظرفیت خود در کنار مردم ایستاده است.

در بیمارستان شهدای سلامت ملارد نیز، سید محمدرضا میری، دبیر ستاد امور شاهد و ایثارگران دانشگاه، با همراهی تیمی از معاونت درمان، از بخش‌های مختلف بازدید و ضمن گفت‌وگو با مجروحان و تیم درمان، بر تداوم پشتیبانی و تقویت زیرساخت‌های خدماتی تأکید کرد. او حضور مدافعان سلامت در خط مقدم را ادامه‌ی همان روحیه ایثارگری دانست که ستاد شاهد بر آن بنا شده است.

از سوی دیگر، جمعی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی از جمله دکتر عبدالحسین روح الامینی، حمید رسایی و امیرحسین ثابتی در بیمارستان فیروزگر حضور یافته و از مجروحان بستری عیادت کردند. این بازدید با همراهی رئیس دانشگاه انجام شد و نمایندگان از تلاش‌های دانشگاه در رسیدگی سریع و موثر به بیماران تقدیر کردند.

شینا انصاری، معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست، نیز با حضور در بیمارستان حضرت رسول اکرم، از حادثه‌دیدگان عیادت و با تیم‌های درمانی گفت‌وگو کرد. دکتر طالاری، معاون دانشجویی دانشگاه، با حضور در بیمارستان‌های فیروزآبادی و شهدای هفتم تیر، از بیماران بستری بازدید و بر لزوم ارائه مستمر خدمات رفاهی و روانی تأکید کرد. همچنین دکتر بیاضیان، معاون آموزشی دانشگاه، در بازدید از بیمارستان فیروزگر وضعیت اورژانس و میزان آمادگی این مرکز را بررسی نمود.

حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر سلیمانی، مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه نیز با حضور در بیمارستان حضرت رسول اکرم (ص) و بیمارستان شهدای سلامت ملارد با مجروحین و مصدومین جنگ ملاقات کرد و ضمن گفت‌وگو با آنها در جریان روند درمانی حادثه دیدگان قرار گرفت.

در ادامه این بازدیدها، دکتر محمد علی قائم‌پناه، معاون اجرایی رئیس‌جمهور، در بیمارستان حضرت رسول اکرم تهران حضور یافت و با برخی از مجروحان حمله جنایتکارانه رژیم صهیونیستی دیدار کرد.

اوج این همراهی، در بازدید سرزده دکتر مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور کشور، از بیمارستان حضرت رسول اکرم (ص) به ثبت رسید. رئیس‌جمهور در این بازدید، ضمن گفت‌وگو با مجروحان و کادر درمان، از تلاش‌های «تیم ملی سلامت» کشور قدردانی و بر ضرورت پشتیبانی کامل از نظام درمانی در شرایط جنگی تأکید کرد.

حراست در روزهای جنگ تحمیلی :

پاسدار امنیت، همراه بیماران، هم‌نفس مدافعان سلامت

ساعت پنج بامداد بیست‌وسوم خرداد، هنوز تاریکی از شهر نرفته بود که دفتر مرکزی حراست دانشگاه علوم پزشکی ایران به حالت آماده‌باش کامل درآمد. نخستین گزارش‌ها از حملات اسرائیل تازه رسیده بود و زمان برای تصمیم‌گیری کم بود. ستاد عملیاتی حراست تشکیل شد؛ جمعی از نیروهای حفاظت پرسنلی، اسناد، فیزیکی، کارشناسان ستاد خبری و پشتیبانی که می‌دانستند این روزها مأموریتشان تنها حفاظت از اطلاعات نیست، بلکه حفاظت از جان‌هاست.

از همان دقایق ابتدایی، دستورالعمل‌ها به سرعت به همه مراکز درمانی ارسال شد. مرخصی‌ها لغو شد، تماس‌ها لحظه‌ای قطع نشد و حتی فضای مجازی زیر ذره‌بین رفت تا هیچ تهدید روانی امنیت بیماران و کادر درمان را به خطر نیندازد. هر نیم ساعت آمار تازه‌ای از مجروحان و شهدا مخابره می‌شد و تیم‌ها مشغول پایش سیستم‌های حیاتی بیمارستان‌ها بودند؛ از اکسیژن‌ساز و مولد برق گرفته تا ذخایر آبی و شبکه‌های ایمنی.

بازدیدهای میدانی از بیمارستان‌های حضرت رسول اکرم(ص) و فیروزگر تنها برای نظارت نبود؛ گاهی فقط برای دلگرمی دادن به کادر درمان بود، برای اینکه بدانند پشت‌شان خالی نیست. هر گوشه بیمارستان، چهره‌هایی دیده می‌شد که خستگی را به چشم نمی‌آوردند و تنها یک هدف داشتند: «هیچ بیمار نباید بی‌پناه بماند.»

حتی در لحظه‌هایی که خطر به اوج می‌رسید و دستور تخلیه فوری بیمارستان یا بخشی از آن صادر می‌شد، نیروهای حراست از بیماران نمی‌گذشتند؛ در شلوغی رفت و آمد کادر درمان برای نجات جان بیماران، شانه‌ها و دستان نیروهای حراست بود. یکی یکی، با هر توان و نفسی که داشتند، بیماران را کول می‌کردند و بیرون می‌بردند تا جان‌شان را نجات دهند. روایتی که تا همیشه، در حافظه این روزهای سخت خواهد ماند.

روایت روابط عمومی در بحران سلامت

در دل بحران، جایی که جامعه با بی‌ثباتی، اضطراب جمعی و هجوم اخبار راست و دروغ مواجه می‌شود، روابط عمومی به‌عنوان نبض تپنده ارتباطی سازمان، نقشی فراتر از واسطه‌گری صرف ایفا می‌کند؛ نقشی که اگر درست ایستاده باشد، می‌تواند ستون امید شود و اگر نلرزد، مرهم اعتماد گردد. دانشگاه علوم پزشکی ایران نیز در روزهای پر آشوب اخیر، کوشید به اندازه توان خود، این نقش حیاتی را در قامت یک روابط عمومی پاسخ‌گو، هوشیار و همراه ایفا کند.

در نخستین ساعات پس از حملات، حجم گسترده‌ای از اطلاعات تأییدنشده در فضای رسانه‌ای کشور منتشر شد. در چنین شرایطی، لزوم ورود سریع، شجاعانه و دقیق برای جلوگیری از تشویش و سردرگمی جامعه، بیش از همیشه محسوس بود. در این میان، تیم روابط عمومی دانشگاه، در تلاش بود تا فراتر از یک بازوی اطلاع‌رسان، به‌عنوان نهاد سازمان‌دهنده روایت، همراه افکار عمومی حرکت کند. مأموریتی که فقط در انتشار خبر خلاصه نمی‌شد، بلکه حفظ انسجام درونی سازمان، تقویت روحیه همکاران خط مقدم، و ایجاد یک پیوست انسانی پررنگ نیز در دل آن قرار داشت.

تولید و توزیع محتوای دقیق، هماهنگی میان رسانه‌ها، تسهیل حضور خبرنگاران در میدان، پشتیبانی از تیم‌های درمانی از طریق اطلاع‌رسانی هدفمند، و حضور فعال در فضای مجازی برای مقابله با موج اخبار جعلی و مدیریت روایت، بخشی از تلاش‌هایی بود که روابط عمومی دانشگاه در این ایام بر عهده گرفت. از سوی دیگر، توجه به کارکنان و ارتباطات درون‌سازمانی، به‌ویژه در حوزه سلامت روان، با انتشار پیام‌های همدلانه، اطلاعیه‌های آموزشی و روایت‌های انسانی، بخشی از اقدامات کمتر دیده‌شده‌ای بود که از دل تجربه آموخته شد.

نقش روایت در این میان بی‌بدیل بود. روایت‌هایی واقعی، قابل لمس و انسانی از تولد نوزادان در میان آژیرها، از پزشکانی که ماندند تا جان دهند، از پرستارانی که بی‌وقفه تسکین شدند، به ابزاری برای انتقال امید بدل شدند. روایت‌گری نه با شعار، بلکه با صدا و تصویر، واژه و اشک، قلب‌ها را به هم نزدیک کرد. همان‌جاست که روابط عمومی دیگر فقط فرستنده پیام نبود، بلکه راوی درد و همراه مخاطب شد.

در کنار این جریان، آگاهی از مفهوم اینفودمیک، یعنی شیوع همزمان بحران و اطلاعات نادقیق، جزو دغدغه‌های روابط عمومی بود. با اتکا بر رسانه‌های رسمی و کانال‌های مجازی معتبر خود، دانشگاه سعی کرد نقش فیلتر اطلاعات و مرجع قابل اتکا را ایفا کند؛ گرچه واقعیت آن است که مهار این موج، فراتر از توان هر نهاد واحدی است و نیازمند زیرساخت‌های ملی و هم‌افزایی نهادی است.

روایت‌گری به مثابه سرمایه اجتماعی

همزمان با آشکار شدن آسیب‌پذیری‌های جدید در فضای بحران، دانشگاه علوم پزشکی ایران در اقدامی مؤثر، بسته آموزشی جامع برای آمادگی در حوادث پرتوی را منتشر کرد. این بسته شامل ۱۷ عنوان تخصصی بود که نه تنها بُعد فنی، بلکه ابعاد روانی و اجتماعی بحران‌ها را نیز دربرمی‌گرفت. این اقدام نشان داد که روابط عمومی درک درستی از مخاطب و نیازهای او در شرایط اضطرار دارد و می‌تواند آموزش را به ابزاری برای پایداری اجتماعی تبدیل کند.

تمامی این اقدامات، الگویی بود از این‌که روابط عمومی چگونه می‌تواند با ترکیب شجاعت، خلاقیت، شناخت محیط و همراهی با انسان‌ها، از یک بخش فنی به یک رکن راهبردی در مدیریت بحران ارتقاء یابد. دانشگاه علوم پزشکی ایران تلاش کرد تا در خلال بحران، به چنین الگویی نزدیک شود؛ گرچه راهی دشوار و نیازمند بازنگری مستمر باقی مانده است.

در نهایت، آنچه این تجربه را قابل تأمل می‌کند، نه صرفاً فهرستی از اقدامات، بلکه تلاش برای تنیدن پیوست انسانی در دل روایت بحران است. روابط عمومی دانشگاه علوم پزشکی ایران کوشید با بهره‌گیری از ظرفیت‌های محدود خود، اصول اساسی ارتباط در بحران را لحاظ کند؛ از اعتماد و اطلاع‌رسانی دقیق تا شجاعت در مواجهه با ابهام، و از همدلی درون‌سازمانی تا روایت‌گری برای بازسازی امید اجتماعی. تجربه‌ای که اگرچه کامل نبود، اما گامی مهم در مسیر بلوغ ارتباطی سازمان در مواجهه با بحران به‌شمار می‌رود.

پایان

بحران‌ها همیشه آزمونی سخت و بزرگ برای همه ما هستند؛ آزمونی که نه تنها ظرفیت‌های فردی و سازمانی، بلکه روح جمعی و اراده ملی را به چالش می‌کشد. در دل این روزهای دشوار، تلاش‌های بی‌وقفه مدافعان سلامت، صدای رسای امید و پایداری بود؛ پیام‌آوران ایثار و فداکاری که در برابر دشواری‌ها و تهدیدها ایستادند و از جان خود گذشتند تا زندگی را پاس دارند.

دانشگاه علوم پزشکی ایران، کوشیده است صدای حقیقت، شفافیت و اعتماد را به جامعه برساند و پل ارتباطی میان مردم و مدافعان سلامت باشد. روایت‌هایی که در این ویژه‌نامه خواندید، گواهی است بر انسانی‌ترین جلوه‌های مقاومت و عشق به وطن.

امروز، بیش از هر زمان دیگری، آموخته‌ایم که ارتباطی صادقانه و همراه با امید، می‌تواند چراغ راه در تاریکی باشد و قلب‌ها را به هم پیوند دهد. راه پیش رو همچنان پرچالش است، اما ما با تکیه بر این باور راسخ، به آینده‌ای روشن‌تر می‌اندیشیم؛ آینده‌ای که در آن سلامت، امنیت و آرامش، حق مسلم همه مردم ایران است.

روابط عمومی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی ایران

ویراستار:
حمیده آقاچانی
صفحه آرا و گرافیک:
مجید گرامی